

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

2012/2273(INI)

2.5.2013

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie ludobójstwa ze względu na płeć: brakujące kobiety?
(2012/2273(INI))

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

Sprawozdawczynie: Antigoni Papadopoulou

PR\935145PL.doc

PE510.639v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

PR_INI

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	11

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie ludobójstwa ze względu na płeć: brakujące kobiety?

(2012/2273 (INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w którym wskazano wartości wspólne państwom członkowskim, takie jak pluralizm, niedyskryminacja, tolerancja, sprawiedliwość, solidarność oraz równość kobiet i mężczyzn oraz art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w którym określa się zasadę włączania problematyki płci w główny nurt życia społeczno-politycznego, stanowiąc, że we wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet,
- uwzględniając art. 19 TFUE dotyczący zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć,
- uwzględniając art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW),
- uwzględniając deklarację pekińską oraz platformę działania przyjętą na IV Światowej Konferencji w sprawie Kobiet, która odbyła się w Pekinie w dniu 15 września 1995 r.¹ oraz swoje rezolucje z dnia 18 maja 2000 r., 10 marca 2005 r. (Pekin + 10)² oraz 25 lutego 2010 r. (Pekin + 15)³,
- uwzględniając milenijne cele rozwoju przyjęte na Szczycie Milenijnym ONZ we wrześniu 2000 r., w szczególności MCR dotyczący propagowania równości płci i równouprawnienia kobiet jako warunku wstępnego do likwidacji głodu, ubóstwa i chorób, wprowadzenia równości na wszystkich poziomach nauczania i we wszystkich dziedzinach pracy, równego zarządzania zasobami i równej reprezentacji w życiu publicznym i politycznym,
- uwzględniając europejski pakt na rzecz równości płci (2011–2020) przyjęty przez Radę Europejską w marcu 2011 r.,
- uwzględniając Konsensus europejski w sprawie rozwoju,
- uwzględniając europejską Konwencję o prawach człowieka i biomedycynie,
- uwzględniając wytyczne Unii Europejskiej w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, w sprawie kary śmierci, tortur i innych form

¹ Dz.U. C 59 z 23.2.2001, s. 258.

² Dz.U. C 320 E z 15.12.2005, s. 247.

³ Dz.U. C 348 E z 21.12.2010, s. 11.

okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania, w sprawie obrońców praw człowieka, a także w sprawie dialogów na temat praw człowieka z państwami spoza UE, promowania i ochrony praw dziecka, a także w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i zwalczania wszelkich form dyskryminacji kobiet ,

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 2 grudnia 1998 r., w których stanowi się, że roczna ocena wdrażania pekińskiej platformy działania będzie oparta na kryteriach ilościowych i jakościowych oraz poziomach odniesienia,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 2 i 3 czerwca 2005 r., w których wzywa się państwa członkowskie i Komisję do wzmocnienia mechanizmów instytucjonalnych służących wspieraniu równości płci i stworzenia ram umożliwiających ocenę realizacji pekińskiej platformy działania w celu zapewnienia monitorowania postępów w bardziej spójny i systematyczny sposób,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 5 i 6 grudnia 2007 r. w sprawie przeglądu realizacji pekińskiej platformy działania przez instytucje UE i państwa członkowskie, a także dołączone do niej sprawozdanie opracowane przez prezydencję portugalską i potwierdzające wskaźniki dotyczące kobiet i ubóstwa,
- uwzględniając opracowaną przez Komisję i przedstawioną w dniu 21 września 2010 r. „Strategię na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2010–2015” oraz dołączony do niej dokument roboczy służb Komisji w sprawie działań zmierzających do wdrożenia strategii,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji dotyczący unijnego planu działania w sprawie równości płci oraz równouprawnienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju (2010–2015),
- uwzględniając wspólną deklarację ministrów UE ds. równouprawnienia płci z dnia 4 lutego 2005 r. w ramach przeglądu pekińskiej platformy działania po 10 latach, w której między innymi ponownie potwierdzono zdecydowane poparcie i zaangażowanie na rzecz pełnej i skutecznej realizacji pekińskiej platformy działania,
- uwzględniając sprawozdanie Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy z dnia 16 września 2011 r. w sprawie wyboru płci dziecka przed jego narodzinami,
- uwzględniając projekt rezolucji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy z dnia 11 maja 2010 r. pt. „Aborcja ze względu na płeć – ludobójstwo ze względu na płeć”, w którym zachęca się państwa członkowskie do „potępienia aborcji ze względu na płeć niezależnie od tego, gdzie i kiedy ma ona miejsce”,
- uwzględniając opracowane w 2011 roku międzyagencyjne oświadczenie pt. „Zapobieganie praktykom wyboru płci uwarunkowanym postrzeganiem płci w ujęciu społeczno-kulturowym”, przedstawione przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (OHCHR), Fundusz Ludnościowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNFPA), Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), Jednostkę Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet i Światową Organizację Zdrowia (WHO),

- uwzględniając program działania Międzynarodowej Konferencji Narodów Zjednoczonych na rzecz Ludności i Rozwoju, która odbyła się w Kairze w 1994 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2008 r. w sprawie równości płci oraz równouprawnienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju¹, w szczególności jej ustęp 37,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka na świecie za rok 2009 oraz polityki UE w tym zakresie², w szczególności jej ustęp 76, w którym podkreślono konieczność eliminowania wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym aborcję podyktowaną płcią dziecka,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2011 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie³,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0000/2013),
- A. mając na uwadze, że termin „ludobójstwo ze względu na płeć” jest płciowo neutralnym określeniem służącym do opisanego procedury systematycznego, celowego i uwarunkowanego płciowo zabijania ludzi (zarówno kobiet, jak i mężczyzn) o określonej płci (lub płci społeczno-kulturowej), co stanowi coraz bardziej palący problem w kilku krajach, przyjmujący także formę dzieciobójstwa i przemocy ze skutkiem śmiertelnym, skierowanych przeciwko określonej płci na dowolnym etapie życia; mając na uwadze, że role płciowe mogą nieść ze sobą groźne w skutkach konsekwencje, analogiczne do tych, jakie niosą ze sobą uprzedzenia rasowe, religijne i klasowe⁴;
- B. mając na uwadze, że mimo wprowadzenia w ostatnim czasie przepisów zakazujących praktyk w zakresie selekcji płci, dziewczęta są w dalszym ciągu w dysproporcjonalnym stopniu ofiarami bezwzględnej dyskryminacji płciowej, która obejmuje nierzadko także nienarodzone płody płci żeńskiej, które są poddawane aborcji, porzucane lub zabijane tylko ze względu na ich płeć;
- C. mając na uwadze szacunki, które wskazują, że już w roku 1990 skutkiem ludobójstwa ze względu na płeć była luka demograficzna w obrębie populacji światowej obejmująca ponad 100 milionów kobiet⁵; mając na uwadze, że według najnowszych szacunków liczba

¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0103.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0489.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0503.

⁴ Warren, Mary Anne (1985), *Gendercide: The Implications of Sex Selection*.

⁵ Amartya Sen, *More Than 100 Million Women Are Missing (Brakuje ponad 100 milionów kobiet)*, The New York Review of Books, Vol. 37, No. 20, (20 grudnia 1990 r.), tekst dostępny pod adresem: <http://www.nybooks.com/articles/3408>

kobiet, których „brakuje” w populacji światowej, wzrosła do niemal 200 milionów¹;

- D. mając na uwadze, że ludobójstwo ze względu na płeć stanowi problem globalny nie tylko w Azji i Europie, lecz także w Ameryce Północnej, Afryce i Ameryce Południowej; mając na uwadze, że ludobójstwo ze względu na płeć jest zjawiskiem powszechnym, a ciężarne kobiety celowo lub pod naciskiem decydują się nie rodzić dziewczynek, ponieważ są one uważane za obciążenie dla społeczeństwa;
- E. mając na uwadze wyjątkowe zaburzenie wskaźników struktury płci na terenie Azji, w szczególności w Chinach, Indiach i Wietnamie; mając na uwadze, że w roku 2012 w Chinach na każde 100 dziewczynek rodziło się 113 chłopców, a w Indiach i Wietnamie na każde 100 dziewczynek rodziło się 112 chłopców²;
- F. mając na uwadze, że w niektórych państwach Europy wskaźniki struktury płci są wyjątkowo zaburzone, co potwierdzają dane z roku 2012, według których w Albanii, Armenii, Azerbejdżanie i Gruzji na każde 100 dziewczynek rodziło się 112 chłopców³;
- G. mając na uwadze, że praktyka ludobójstwa ze względu na płeć jest najczęściej głęboko zakorzeniona w kulturach, dla których charakterystyczna jest „preferowanie synów” oraz uporczywa dyskryminacja i utrzymujące się stereotypy wobec córek;
- H. mając na uwadze, że zjawisko „preferowanie synów” jest głęboko ugruntowane, stanowi część wieloletnich tradycji i pozostaje związane z kwestiami takimi, jak dziedziczenie majątku, uzależnienie starzejących się rodziców od wsparcia ekonomicznego i bezpieczeństwa zapewnianego przez synów, przedłużenie nazwiska i linii rodowej oraz chęć uniknięcia kłopotów finansowych przez zaoszczędzenia na tradycyjnie wysokich kosztach posagu wręczanego córkom;
- I. mając na uwadze, że nieodpowiednie systemy zabezpieczenia społecznego i programy ubezpieczania rodzin mogą w niektórych kulturach w sposób zwodniczy prowadzić do zjawiska „preferowanie synów” oraz praktyk w zakresie selekcji płci;
- J. mając na uwadze, że praktyki w zakresie selekcji płci prowadzą do naruszenia równowagi płci w obrębie społeczeństw, powodują zniekształcenie wskaźników struktury płci, a także wywierają skutki gospodarcze i społeczne;
- K. mając na uwadze, że ugruntowane zjawisko „preferowania synów” nie tylko utrwała stereotypy i zwiększa deficyt demokracji oraz nierówności między płciami, lecz także utrudnia kobietom pełne korzystanie z dobrodziejstw równego traktowania oraz równych szans we wszystkich dziedzinach życia;
- L. mając na uwadze, że fakt występowania praktyk w zakresie selekcji płci, wyższych

¹ United Nations Fact Sheet: International Women’s Day 2007 (Karta informacyjna ONZ: Międzynarodowy Dzień Kobiet 2007), tekst dostępny pod adresem:

<http://www.un.org/events/women/iwd/2007/factsfigures.shtml>

² Mapa świata według wskaźników struktury płci przy narodzinach:

http://en.worldstat.info/World/List_of_countries_by_Sex_ratio_at_birth

³ http://en.worldstat.info/World/List_of_countries_by_Sex_ratio_at_birth

wskaźników śmiertelności wśród małych dziewczynek oraz niższej niż wśród chłopców liczby zapisów dziewczynek do szkół może sugerować dominację w niektórych społeczeństwach kultury „preferowania synów”, dlatego też w tym kontekście istotne jest przeanalizowanie oraz wskazanie, czy tego rodzaju zjawiskom towarzyszą dalsze przejawy deficytu demokracji w odniesieniu do dziewczynek, takie jak pogorszenie ich dostępu do żywienia, edukacji, opieki zdrowotnej, urządzeń sanitarnych, zdanej do picia wody, opieki medycznej i wsparcia socjalnego, w celu określenia skutecznych metod ich zwalczania;

- M. mając na uwadze, że problem deficytu demokracji wśród kobiet w wielu krajach nie może zostać rozwiązany z uwagi na brak wiarygodnych danych statystycznych dotyczących monitorowania narodzin i zgonów;
- N. mając na uwadze, że działania budujące wsparcie, środki z zakresu polityki oraz dobre praktyki, takie jak prowadzona w Chinach kampania „Care for Girls”, która jest ukierunkowana na zwiększenie świadomości co do znaczenia dziewcząt, a także realizowany w Indiach program „Balika Samridhi Yojana”, w ramach którego udziela się dotacji na kształcenie dziewcząt z ubogich rodzin, są niezbędne do zmiany nastawienia wobec dziewcząt i kobiet;
- O. mając na uwadze znaczący sukces Korei Południowej jako państwa, w którym zniwelowano niekorzystne zjawisko wysoce zakłóconej struktury płci, doprowadzając do obniżenia wskaźnika liczby urodzeń chłopców z poziomu 114 chłopców na każde 100 dziewczynek w roku 1994 do poziomu 107 chłopców na każde 100 dziewczynek w roku 2010¹;
1. wzywa rządy do podjęcia aktywnych działań zmierzających do zakazania wszelkich praktyk w zakresie selekcji płci;
 2. podkreśla, że ludobójstwo ze względu na płeć jest przestępstwem i poważnym przypadkiem naruszenia praw człowieka, co wymusza podjęcie skutecznych działań zmierzających do wykorzenia wszystkich głównych przyczyn zjawiska „preferowania synów”;
 3. podkreśla, że wszelkie naciski wywierane na kobietę przez rodzinę lub społeczeństwo w celu przeprowadzenia aborcji ze względu na płeć stanowią przypadki przemocy psychologicznej w rozumieniu Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz deklaracji pekińskiej i platformy działania;
 4. podkreśla potrzebę wspierania dogłębnych analiz i badań naukowych dotyczących głównych przyczyn praktyk w zakresie selekcji płci w celu propagowania badań tych charakterystycznych dla niektórych krajów zwyczajów i tradycji, które mogą prowadzić do selekcji płci, oraz badań społecznych konsekwencji selekcji płci, a także wzywa

¹ UNFPA, Report of the International Workshop on Skewed Sex Ratios at Birth: Addressing the Issue and the Way Forward (UNFPA, Sprawozdanie z międzynarodowych warsztatów dotyczących zniekształceń wskaźników struktury płci przy narodzinach: środki zaradcze i przyszłość), październik 2011 r.

Komisję do podjęcia takich działań;

5. wzywa Komisję do wspierania i stymulowania wszelkich inicjatyw zmierzających do propagowania świadomości na temat ludobójstwa ze względu na płeć, a także do zidentyfikowania skutecznych środków walki z tym zjawiskiem poprzez poradnictwo, pomoc, wykorzystanie odpowiednich strategii politycznych i finansowania, w ramach swoich stosunków zewnętrznych, pomocy humanitarnej i włączania problematyki płci w główny nurt życia społeczno-politycznego;
6. wzywa rządy do wyeliminowania deficytów demokracji i próżni legislacyjnych, do walki z utrzymującymi się przejawami dyskryminacji narodzonych i nienarodzonych dziewczynek, do zapewnienia kobietom prawa dziedziczenia, do egzekwowania krajowych przepisów gwarantujących równość kobiet i mężczyzn wobec prawa we wszystkich dziedzinach życia, a także do równouprawnienia dziewcząt i kobiet w wymiarze gospodarczym, edukacyjnym i politycznym;
7. wspiera odpowiednie reformy oraz procesy ciągłego monitorowania i wdrażania przepisów gwarantujących równość płci oraz zakazujących dyskryminacji, szczególnie w krajach rozwijających się;
8. wzywa Komisję do podjęcia intensywnych działań w celu zapobiegania praktykom selekcji płci uwarunkowanym postrzeganiem płci w ujęciu społeczno-kulturowym, które nie będą przejawiały się w nakładaniu ograniczeń w dostępie do usług i technik medycznych w dziedzinie zdrowia rozrodczego, ale w promowaniu ich odpowiedzialnego wykorzystywania, a także do wprowadzenia i wzmocnienia wytycznych, do zapewnienia personelowi medycznemu specjalistycznego przeszkolenia w zakresie poradnictwa dotyczącego praktyk selekcji płci i zapobiegania im, z wyłączeniem rzadkich i uzasadnionych przypadków chorób genetycznych związanych z płcią, a także do zapobiegania wykorzystaniu i promowaniu rozwiązań technicznych w celu selekcji płci i/lub w celach komercyjnych;
9. zachęca rządy i środowisko medyczne do większego zaangażowania i ściślejszej współpracy w celu aktywnego zapobiegania selekcji płci jako działalności prowadzonej dla korzyści finansowych;
10. uznaje, że zagwarantowanie równych szans dla dziewcząt i kobiet, szczególnie w dziedzinie edukacji i zatrudnienia, ma istotne znaczenie dla wyeliminowania zjawiska „preferowania synów” i praktyk w zakresie selekcji płci;
11. w związku z tym wzywa Komisję do wspierania rozwoju takiego otoczenia edukacyjnego i społecznego, w którym obie płcie są szanowane i traktowane na równi, bez stereotypów i przejawów dyskryminacji, co prowadzi do intensywniejszego włączania problematyki płci w główny nurt życia społeczno-politycznego oraz do wzmocnienia równych szans i równego partnerstwa;
12. wzywa Komisję i odpowiednie organizacje międzynarodowe do wspierania programów edukacyjnych ukierunkowanych na równouprawnienie kobiet i umożliwiających im wzmocnienie poczucia własnej wartości, zdobycie wiedzy oraz podejmowanie decyzji dotyczących ich życia, zdrowia i zatrudnienia oraz wzięcie za nie odpowiedzialności;

13. wzywa Komisję do edukowania osób pozostających w związkach, by wzbudzać w nich poczucie wzajemnego szacunku w kwestiach seksualności i płodności, a także do uświadamiania mężczyznom znaczenia kobiecego zdrowia i dobrego samopoczucia;
14. przywołuje milenijne cele rozwoju oraz podkreśla, że dostęp do edukacji i opieki zdrowotnej stanowi podstawowe prawo człowieka; podkreśla potrzebę poczynienia specjalnych i wyraźnych odniesień do ludobójstwa ze względu na płeć oraz kwestii związanych z selekcji płci w ramach dialogu i w sprawozdaniach dotyczących MCR, a także na innych międzynarodowych forach wymiany doświadczeń;
15. podkreśla znaczenie zagwarantowania kobietom dostępu do opieki zdrowotnej bez konieczności uzyskiwania zgody małżonka;
16. wzywa rządy do polepszenia dostępu kobiet do opieki zdrowotnej, rolnictwa, kredytów, mikropożyczek i majątku, a także do zapewnienia im szans ekonomicznych;
17. wzywa do położenia szczególnego nacisku na stworzenie warunków do wprowadzenia w krajach rozwijających się systemów ubezpieczeń upraw i ubezpieczeń emerytalnych, co doprowadzi do zmniejszenia obciążenia ekonomicznego rodzin i jednostek, ograniczając ich zależność od dzieci płci męskiej oraz występowanie zjawiska „preferowania synów”;
18. zauważa, że praktyki w zakresie selekcji płci utrzymują się nawet w dostatnich regionach, których mieszkańców charakteryzuje wysoki poziom wykształcenia;
19. zachęca do rozwoju mechanizmów wsparcia dla kobiet i rodzin, w ramach których kobiety mogłyby uzyskiwać informacje i porady na temat zagrożeń i niebezpieczeństw związanych z praktykami selekcji płci, a także otrzymywać pomoc w przypadku presji na usunięcie płodów płci żeńskiej;
20. zachęca społeczeństwo obywatelskie oraz jednostki administracji publicznej do wspólnego propagowania kampanii informacyjnych i społecznych dotyczących negatywnych konsekwencji praktyk selekcji płci, które mogą dotknąć zarówno płód, jak i matkę;
21. wzywa Komisję do udzielenia wsparcia technicznego i finansowego innowacyjnym działaniom i programom edukacyjnym zmierzającym do zainicjowania debaty publicznej oraz szerszego uświadomienia równej wartości dziewcząt i chłopców, wykorzystując do tego wszystkie dostępne media i sieci społecznościowe w celu dotarcia do młodych ludzi, przywódców religijnych i duchowych, nauczycieli, liderów społeczności lokalnych i innych wpływowych osób oraz ich zaangażowania w celu zmiany uwarunkowanego kulturowo nastawienia do równości płci w danym społeczeństwie i uwypuklenia potrzeby niedyskryminacyjnych zachowań;
22. wzywa władze zainteresowanych państw do wzmocnienia systemów monitorowania i zbierania danych statystycznych na temat wskaźników struktury płci, a także do podjęcia działań w celu usunięcia ewentualnych przypadków zakłócenia równowagi;
23. wzywa Komisję i wszystkie zainteresowane strony do podjęcia niezbędnych działań ustawodawczych lub działań o innym charakterze w celu zagwarantowania penalizacji

praktykowania przymusowych aborcji i chirurgicznych zabiegów przerywania ciąży ze względu na płeć w przypadku braku uprzedniej, świadomej zgody kobiety lub braku jej wiedzy na temat charakteru przeprowadzanej interwencji;

24. wzywa rządy i wszystkie zainteresowane strony do zagwarantowania skutecznego wdrażania przepisów dotyczących selekcji płci oraz do zagwarantowania, że na osoby łamiące prawo nałożone zostaną odpowiednie sankcje;
25. wzywa Komisję do zacieśnienia współpracy z innymi organizacjami i instytucjami międzynarodowymi, takimi jak ONZ, WHO, UNICEF, OCHCHR, UNFPA i Jednostka Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet w celu podjęcia walki z praktykami selekcji płci oraz zwalczania ich głównych przyczyn we wszystkich krajach, a także do połączenia sił z rządami, parlamentami, zainteresowanymi stronami, organizacjami pozarządowymi, organizacjami kobiecymi oraz innymi podmiotami społecznymi w celu zwiększenia świadomości na temat ludobójstwa ze względu na płeć oraz sposobów zapobiegania temu procederowi;
26. wzywa Komisję oraz delegatury Unii do uwzględnienia ludobójstwa ze względu na płeć w programie dialogu politycznego z odpowiednimi państwami trzecimi, zlecając im nadanie priorytetowego charakteru działaniom zmierzającym do wykorzenia ludobójstwa ze względu na płeć, a także zwiększenie świadomości wokół tej kwestii oraz naciskając na zapobieganie temu procederowi;
27. wzywa Unię Europejską do uwzględnienia problemu ludobójstwa ze względu na płeć jako istotnej kwestii w programie polityki rozwoju po roku 2015;
28. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i rządów państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Termin „ludobójstwo ze względu na płeć” jest płciowo neutralnym określeniem służącym do opisanego proceduru celowego zabijania osób z powodu ich płci.

Najnowsze szacunki dotyczące struktury płci wskazują, że liczba kobiet, których „brakuje” w populacji światowej, wynosi niemal 200 milionów. Stanowi to niezwykle gwałtowny wzrost w stosunku do roku 1990, kiedy to liczba ta była równa 100 milionom. Dziewczęta są w dalszym ciągu ofiarami bezwzględnej dyskryminacji płciowej z uwagi na zjawisko dokonywania wyboru płci dziecka, przeprowadzania aborcji i porzucania lub zabijania dziewczynek tylko ze względu na ich płeć.

Do selekcji płci może dochodzić jeszcze przed potwierdzeniem zajścia w ciążę, podczas trwania ciąży (w drodze określania płci i selektywnej aborcji), a także po narodzinach (dzieciobójstwo lub porzucenie dziecka). Selekcja płci jest niekiedy związana z chęcią zrównowazenia struktury rodziny, niemniej znacznie częściej preferowani są chłopcy, gdyż w niektórych kulturach córki tradycyjnie uznaje się za obciążenie.

Ludobójstwo ze względu na płeć jest problemem globalnym, dotykającym nie tylko Azję i Europę, lecz także Amerykę Północną, Afrykę i Amerykę Południową. W krajach, w których dokonuje się tego rodzaju praktyk, często rodzi się więcej chłopców, niż wynika to z uwarunkowanej biologicznie proporcji 106 chłopców na 102 dziewczynki. Na przykład w roku 2011 w Chinach na każde 100 dziewczynek urodziło się 113 chłopców, natomiast w Indiach na każde 100 dziewczynek urodziło się 112 chłopców.

Niemniej jednak dane dotyczące liczby aborcji i praktyk selekcji płci dokonywanych przed narodzinami należy traktować z ostrożnością, gdyż na strukturę płci przy narodzinach może wpływać szereg innych czynników. Przypadki urodzeń dzieci płci żeńskiej mogą nie być rejestrowane, a statystyki mogą nie uwzględniać dziewczynek zabijanych krótko po urodzeniu lub oddawanych do adopcji. Pomimo stosowania terminu „struktura płci przy narodzinach” w wielu krajach nie istnieją wiarygodne informacje w zakresie rejestracji narodzin, w związku z tym zastępczo wykorzystuje się wskaźnik struktury płci w wieku dziecięcym (od narodzin do 4 lat lub od narodzin do 6 lat). Na jego wysokość może również wpływać niedoszacowanie liczby dziewcząt w spisach powszechnych, a także dyskryminacyjne praktyki dotyczące dostępu do wyżywienia i opieki zdrowotnej, przekładające się na wzrost śmiertelności dziewczynek w okresie poporodowym.

Główna przyczyna

Główną przyczyną tego zjawiska jest głęboko zakorzenione preferowanie synów, które wynika z doświadczeń kulturowych i gospodarczych, a która jest ponadto uwydatniona przez spadającą płodność oraz presję na posiadanie mniejszej rodziny. W niektórych kulturach powszechne jest przekonanie, że to syn może zapewnić starzejącym się rodzicom wsparcie ekonomiczne, gdyż to właśnie jemu z uwagi na tradycję przypada spadek. Przeświadczenie to jest silniejsze w krajach, w których nie istnieją systemy zabezpieczeń społecznych, w tym ubezpieczeń społecznych. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że syn noszący nazwisko rodowe jest źródłem szacunku, co ma związek z rolą linii rodowych.

Kultura, w której utrwalone jest zjawisko „preferowanie synów”, zwiększa nierówności między płciami i stereotypy dotyczące kobiet, uniemożliwiając im pełne korzystanie z dobrodziejstw równego traktowania w zatrudnieniu i/lub z szans edukacyjnych, co ma miejsce w wielu krajach. Dziewczęta muszą zmagać się z różnymi przejawami deficytu demokracji, takimi jak nierówny dostęp do wyżywienia, edukacji, opieki zdrowotnej, podstawowej infrastruktury, takiej jak chociażby urządzenia sanitarne, zdanej do picia wody, opieki medycznej i wsparcia socjalnego. Wszystkie te czynniki zagrażają obecnemu i przyszłemu zdrowiu oraz dobremu samopoczuciu dziewcząt, mogą też prowadzić do większej śmiertelności wśród kobiet niż wśród mężczyzn.

Uchwalenie odpowiednich przepisów i ich wdrożenie jest niezbędne do uregulowania kwestii selekcji płci i praktyk w tym zakresie. Kontrola realizacji tego zadania jest tym trudniejsza, że lekarze i dostawcy sprzętu czerpią zyski z przeprowadzania tego rodzaju interwencji.

Konsekwencje ludobójstwa ze względu na płeć

Zniekształcenie struktury płci niesie ze sobą różne skutki. Prowadzi ono do dominacji mężczyzn w społeczeństwie, co nie pozostaje bez konsekwencji gospodarczych i społecznych. Znalezienie partnerki przez mężczyznę staje się trudniejsze, co skutkuje zjawiskiem przymusowych ślubów, prostytucji, handlu ludźmi w celu zawarcia małżeństwa lub w celach wykorzystywania seksualnego. Rezultatem tego typu okoliczności są przypadki naruszania praw człowieka oraz niepokoje społeczne. Preferencyjne traktowanie mężczyzn oraz wywierana na kobiety presja, aby rodziły synów, prowadzi także do większej liczby samobójstw w niektórych spośród tych krajów.

Walka z ludobójstwem ze względu na płeć

Zapobieganie praktykom selekcji płci uwarunkowanym postrzeganiem płci w ujęciu społeczno-kulturowym wymaga dużego zaangażowania, a także podejmowania długotrwałych i wspólnych wysiłków przez Komisję, rządy, społeczeństwo obywatelskie, agencje międzynarodowe i wszystkie inne podmioty działające na rzecz równości płci. Zniekształcona struktura płci stanowi niedopuszczalny przejaw dyskryminacji płciowej wobec dziewcząt i kobiet oraz naruszenie praw człowieka. Ludobójstwo ze względu na płeć pozostanie przestępstwem i poważnym naruszeniem praw człowieka, chyba że nastąpi skuteczne wykorzenienie wszystkich głównych przyczyn prowadzących do występowania zjawiska „preferowania synów”.

Po pierwsze, konieczne jest niezwłoczne przeprowadzenie dogłębnych badań naukowych tychże przyczyn. Niezbędne jest wspieranie działań zmierzających do zbierania wiarygodnych danych statystycznych na temat struktury płci przy narodzinach, a także dostrzeżonych praktyk selekcji płci na poziomie mikrospołecznym, krajowym i niższym niż krajowy. Należy rozpocząć od niewielkich kohort, takich jak społeczności wiejskie, oraz wspierać przeprowadzanie analiz ilościowych i jakościowych zmierzających do wyeliminowania przyczyn i skutków na poziomach niższych niż krajowy. Dane te są niezbędne w celu utworzenia solidnej bazy dowodowej dla dokładnie zaplanowanych i skoordynowanych strategii i działań politycznych.

Po drugie, należy promować odpowiedzialne korzystanie z rozwiązań technologicznych. Zadanie to winno spoczywać na stowarzyszeniach pracowników ochrony zdrowia, a polegać na wprowadzaniu i wzmacnianiu wytycznych, zapewnianiu personelowi medycznemu bardziej specjalistycznego przeszkolenia, aby zapobiec praktykom selekcji płci w placówkach ochrony zdrowia. Ponadto należy wprowadzić wymóg posiadania pozwoleń przez lekarzy oraz rejestrowania sprzętu i placówek, w których jest on wykorzystywany, a także wprowadzić procedury umożliwiające analizowanie ewidencji. Określanie płci i praktyki w zakresie selekcji płci przynoszą zyski lekarzom i dostawcom określonych urządzeń medycznych związanych z określaniem i selekcją płci, dlatego też należy zakazać reklam usług dotyczących selekcji płci oraz podjąć działania zapobiegające praktykowaniu selekcji płci jako dochodowego biznesu.

Po trzecie, należy wdrożyć środki wsparcia dla dziewcząt i kobiet. Środki te winny wspierać rozwój takiego otoczenia edukacyjnego i społecznego, w którym kobiety i mężczyźni, dziewczęta i chłopcy byłiby traktowani na równi, w którym materiały edukacyjne nie powielająby stereotypowych obrazów kobiet i mężczyzn, prowadząc do wzmocnienia kobiecych szans na pełną równość i partnerstwo w społeczeństwie. Komisja i wszystkie odpowiednie organizacje międzynarodowe winny wspierać formalne i nieformalne programy edukacyjne. Obejmuje to udzielanie kobietom wsparcia i umożliwianie im wzmocnienia poczucia własnej wartości, nabycia wiedzy oraz podejmowania decyzji dotyczących ich zdrowia oraz wzięcia za nie odpowiedzialności. Ponadto niezbędny jest wzajemny szacunek między płciami w kwestiach dotyczących seksualności i płodności oraz uświadamianie mężczyznom znaczenia kobiecego zdrowia.

Po czwarte, państwa powinny opracować i promować przepisy oraz ramy polityczne ukierunkowane na wyeliminowanie głównych przyczyn nierówności powodujących występowanie zjawiska selekcji płci. Niezbędne jest opracowanie strategii politycznych w obszarach takich, jak prawo spadkowe, posagi, zabezpieczenie finansowe i ochrona socjalna w starszym wieku, przy czym należy także zagwarantować, że zarówno przepisy, jak i strategii polityczne odzwierciedlają zasady praw człowieka oraz równości płci. Rozwój systemów emerytalnych, który umożliwi osobom pozostającym w związkach oszczędzanie na starość, a także zastosowanie innych środków i instrumentów wsparcia pozwoli na ograniczenie zależności rodziców od synów oraz zmniejszenie preferencji co do ich posiadania. W ramach podejmowanych działań ustawodawczych należy zapewnić penalizację przymusowych aborcji i chirurgicznych zabiegów przerywania ciąży ze względu na płć w przypadku braku uprzedniej, świadomej zgody kobiety lub w sytuacji, kiedy nie rozumie ona charakteru przeprowadzanej interwencji. Bardzo ważne jest zagwarantowanie, że przepisy dotyczące selekcji płci są skutecznie wdrażane oraz że na osoby łamiące prawo zostaną nałożone odpowiednie sankcje.

Po piąte, Komisja winna wspierać działania budujące wsparcie i świadomość, które inicjują dyskusję i debatę publiczną w ramach sieci społecznościowych i ogólnie społeczeństwa obywatelskiego. Doprowadzi to do wzmocnienia i zwiększenia konsensusu wokół koncepcji równej wartości dziewcząt i chłopców.

Wreszcie kluczowe jest, aby Komisja oraz delegatury Unii uwzględniły ludobójstwo ze względu na płć w programie dialogu politycznego z odpowiednimi państwami trzecimi, a także włączyły je jako istotną kwestię do programu polityki rozwoju po roku 2015.

Podejmując starania na rzecz walki z ludobójstwem ze względu na płeć, warto odnotować zachęcający przykład Korei Południowej, która zmierza ku normalności, choć struktura płci w tym kraju jest tak samo zniekształcona jak w Chinach. Tendencja ta wynika z dokonanej zmiany kulturowej. Dzięki edukacji kobiet, powództwom o dyskryminację i orzeczeniom sądowym potwierdzającym zasadę równych praw „preferowanie synów” jawi się obecnie jako przestarzała i niepotrzebna koncepcja.